

EVROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA

ČETVRTI ODJEL

DJELIMIČNA ODLUKA O PRIHVATLJIVOSTI

Aplikacija br. 34379/03
Spasoje LUKIĆ
protiv Bosne i Hercegovine

Evropski sud za ljudska prava (Četvrti odjel), na zasjedanju vijeća održanom 9. januara 2007. godine i u sastavu:

Sir Nicolas Bratza, *Predsjednik*,

Mr J. Casadevall,

Mr J. Pavlovski,

Mr L. Garlicki,

Ms L. Mijović,

Mr J. Šikuta,

Mrs P. Hirvela, *sudije*

i Mr T. L. Early, *Registrar Odjela*,

Uzimajući u obzir da je gore navedena aplikacija uložena 17. oktobra 2003. god,

Nakon vijećanja je odlučio sljedeće:

ČINJENICE

Aplikanti, gospodin Spasoje Lukić, gospođa Jovanka Lukić, gospodin Svetozar Lukić i gospodin Aleksandar Lukić rođeni 1939., 1954., 1977., i 1979. godine su državljani Bosne i Hercegovine i žive u Doboju.

A. Okolnosti slučaja

Činjenice koje se odnose na slučaj onako kako su ih dostavili aplikanti mogu se sumirati u sljedeće:

1. Prvi niz sudskih postupaka

Prije raspada bivše Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije („SFRJ“) aplikanti su deponovali devizna sredstva na njihove bankovne račune u tadašnjoj *Jugobanci Sarajevo – ekspozitura Doboju*. U Bosni i Hercegovini kao i drugim državama nasljednicama bivše SFRJ, ovakva štednja naziva se „stara devizna štednja“ (za određene detaljnije informacije vidi *Jeličić v. Bosna i Hercegovina (odluka.)*, br. 41183/02, ECHR 2005...).

Nakon nekoliko bezuspješnih pokušaja da dobiju njihov novac, aplikanti su pokrenuli sudski postupak tražeći cjelokupnu staru deviznu štednju zajedno sa akumuliranom kamatom.

Dana, 23. jula 1993. godine Prvostepeni sud u Doboju naredio je *Jugobanci Banja Luka – Ekspozitura Dobo*, pravnom nasljedniku banke koja je gore pomenuta, da oslobodi, u roku od 15 dana štedne uloge aplikantata (u iznosu od 7.741,99 njemačkih maraka, 22,03 američka dolara¹ i 3.087,57 švajcarskih franaka²) zajedno sa akumuliranom kamatom kao i da isplati zateznu kamatu na gore navedene iznose (po zakonom propisanoj stopi na dan 18. decembra 1992. godine). Presuda je postala pravosnažna 25. avgusta 1993. godine.

Pošto je *Jugobanka Banja Luka – Ekspozitura Dobo*, propustila da dobrovoljno izvrši presudu, nadležni sud je 17. novembra 1993. donio rješenje o izvršenju.

Dana, 11. maja 1998. godine izvršenje presude je odgođeno. Aplikanti nisu naveli da li je i kada nastavljeno.

Dana, 12. oktobra 1998. godine aplikanti su podnijeli prijavu Domu za ljudska prava (uspostavljen Aneksom 6. Opšteg okvirnog sporazuma za mir iz 1995. godine).

Dana, 3. aprila 2001. godine Dom za ljudska prava je ustanovio da je došlo do kršenja člana 6. Evropske konvencije o ljudskim pravima i člana 1. Protokola br. 1. uz Konvenciju zbog odugovlačenja izvršenja presude od 23. jula 1993. godine. Dom za ljudska prava je smatrao da je Republika Srpska bila odogovorna za to i naredio joj da u potpunosti izvrši presudu bez odlaganja. Nije donesena nikakva presuda u smislu nematerijalne odštete iz razloga što aplikanti nisu ni tražili nematerijalnu odštetu.

Dana, 17. aprila 2002. godine Republika Srpska je preuzela obavezu iz presude u skladu sa članom 20. Zakona o početnom bilansu stanja iz 1998. godine (*Zakon o početnom bilansu stanja u postupku privatizacije državnog kapitala u bankama*; Zakon je objavljen u Službenom glasniku Republike Srpske („SG RS“) br. 24/98 od 15 jula 1998. godine; amandmani objavljeni u „SG RS“ br. 70/01 od 31. decembra 2001. godine).

U 2004. godini (nije naveden tačan datum) aplikantima je isplaćeno 11.563,80 Konvertibilnih maraka (suma koja ugrubo odgovara osnovnom dugu po presudi bez kamate) bez obzira na zakonske restrikcije koje se odnose na izvršenje presuda kojima se naređuje oslobađanje uloga „stare“ devizne štednje.

Dana, 15. aprila 2006. godine Bosna i Hercegovina je preuzela od Republike Srpske obavezu prema presudi u skladu sa članom 1. Zakona o staroj deviznoj štednji iz 2006. godine (*Zakon o izmirenju obaveza po osnovu stare devizne štednje*; Zakon objavljen u Službenom glasniku Bosne i Hercegovine („SG BH“) br. 28/06. od 14. aprila 2006; amandmani na Zakon objavljeni u „SGBH“ br. 76/06. od 25. septembra 2006. godine „Zakon iz 2006. god.“).

Proizilazi da presuda u pitanju još uvijek nije u potpunosti izvršena i da njeno izvršenje još uvijek sprečava zakon (član. 27. Zakona iz 2006. godine).

2. Drugi niz sudskih postupaka

Datuma koji nije naveden aplikanti su pokrenuli sudski postupak tražeći odštetu od tadašnje *Jugobanke Banja Luka – Ekspozitura Dobo*.

Dana, 2. avgusta 1995. godine Prvostepeni sud u Doboju odbio je njihov zahtjev.

Dana, 15. februara 1996. godine Okružni sud Doboju potvrdio je presudu prvostepenog suda čime je presuda postala pravosnažna.

Dana, 27. decembra 1999. godine Vrhovni sud Republike Srpske potvrdio je presudu drugostepenog suda.

3. Treći niz sudskih postupaka

¹ 37,83 njemačke marke na dan 23. jula 1993. godine

² 3.501,84 njemačke marke na dan 23. jula 1993. godine

Dana, 17. februara 1992. godine tadašnja *Jugobanka Sarajevo – Ekspozitura Doboj* skinula je (oduzela) 3.370,66 švajcarskih franaka sa računa aplikanta Aleksandra Lukića i 6.580,75 njemačkih maraka sa računa aplikanta Svetozara Lukića.

Dana, 15. aprila 2002. godine Prvostepeni sud iz Doboja naredio je *Kristal banci – Filijala Doboj* (pravni nasljednik banke koja je gore spomenuta) da vrati oduzete iznose kao i da plati zakonske troškove. Zatezna kamata nije dosuđena pošto je aplikanti nisu ni tražili.

Dana, 4. jula 2002. godine Okružni sud u Doboju potvrdio je presudu prvostepenog suda čime je presuda postala pravosnažna.

U 2003. godini *Kristal banka* je promijenila ime u *Hypo Alpe-Adria-Bank Banja Luka*, nakon privatizacije koja se desila godinu dana ranije.

Pošto je *Hypo Alpe-Adria-Bank* propustila da presudu izvrši dobrovoljno, Prvostepeni sud iz Doboja donio je rješenje o izvršenju 2. februara 2005. godine. Banka se žalila zbog naloga o izvršenju temeljeći to time da obaveza iz presude spada pod poseban režim koji se primjenjuje na uloge “stare” devizne štednje. Okružni sud u Doboju nije se složio sa stajalištem banke i 15. juna 2006. godine je odbio je njenu žalbu. Ovim je rješenje o izvršenju postalo pravosnažno.

Čini se da presuda u ovom dijelu još nije izvršena. Dalje se čini da se aplikanti nisu žalili zbog nastale situacije Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine (“Ustavni sud”).

B. Relevantano pravo i praksa

Zbog boljeg upoznavanja sa relevantnim pravom i praksom pogledati odluku u slučaju *Jeličić* koja je gore citirana, zatim *Mirazović v. Bosna i Hercegovina* (odluka) br. 13628/03 od 16. maja 2006. god. i *Suljagić v. Bosna i Hercegovina* (odluka), br. 27912/02. od 20. juna 2006. godine.

ŽALBE

1. Aplikanti se žale zato što presuda od 23. jula 1993. godine nije u potpunosti izvršena (vidi “prvi niz postupaka” gore).
2. Oni se dalje žale na nepravičnost i ishode niza postupaka koji su završeni 27. decembra 1999. godine (vidi “drugi niz postupaka” gore).
3. Aplikanti Svetozar i Aleksandar Lukić takođe se žale zbog neizvršenja presude od 15. aprila 2002. godine (vidi “treći niz postupaka”, gore)

Aplikanti se uopšteno oslanjaju na Konvenciju bez pozivanja na njenu određenu odredbu.

PRAVO

1. Aplikanti su se žalili da presuda od 23. jula 1993. godine nije u potpunosti izvršena, uprkos činjenici da je konačna i izvršna i da je država odgovorna za obaveze iz presude.

Sud smatra da ne može, na osnovu dokumentacije o slučaju, odlučiti o prihvatljivosti ove žalbe i da je zbog toga neophodno, u skladu sa Pravilom 54. paragraf 2(b) Pravila suda, da obavijest o ovom dijelu aplikacije dostavi tuženoj Vladi.

2. Aplikanti su bezuspješno nastavili još jedan niz građanskih parnica. Oni se žale na nepravednost postupaka i njihove ishode.

Sud podsjeća da, u skladu sa opštim pravilima međunarodnog prava, odredbe Konvencije ne obavezuju Ugovornu stranu u vezi sa bilo kojom radnjom ili činjenicom koji su se desili ili nekom situacijom koja je prestala da postoji prije dana stupanja na snagu Konvencije u vezi sa tom stranom (vidi npr. *Kadikis v. Latvija* (odluka) br. 47634/99. od 29. juna 2000. god.).

Pošto je zadnja domaća odluka donesena 27. decembra 1999. godine a Bosna i Hercegovina ratifikovala Konvenciju 12. jula 2002. godine, ova žalba je nekompatibilna *ratione temporis* sa odredbama Konvencije u skladu sa značenjem člana 35. paragraf 3.

Proizilazi da ovaj dio aplikacije mora da se odbaci u skladu sa članom 35. paragraf 4.

3. Presuda od 15. aprila 2002. godine, u korist aplikanata Svetozara i Aleksandra Lukić je takođe konačna i izvršna. Suprotno presudi od 23. jula 2003. godine (vidi “prvi niz postupaka” gore), ova presuda ne spada pod poseban zakonski režim primjenjiv na račune “stare” devizne štednje. Ona nije izvršena i navedeni aplikanti se žale na takvu situaciju.

Sud podsjeća da je apelacija Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine, u principu, efikasan domaći lijek u skladu sa članom 35. paragraf 1. Konvencije za pokretanje žalbi zbog neizvršenja presuda (vidi odluku za slučaj *Mirazović* koja je gore citirana).

Pošto aplikanti nisu ovu žalbu podnijeli prijašnjem Domu za ljudska prava (bilo je moguće to uraditi do 31. decembra 2003. godine) mogli su se žaliti Ustavnom sudu. Aplikanti takođe nisu koristili taj lijek niti su pokazali da je to iz bilo kojeg razloga neadekvatno ili neefikasno u ovom slučaju.

Ovaj dio aplikacije zbog toga mora da se odbaci u skladu sa članom 35. paragraf 1. i 4.

Iz ovih razloga Sud jednoglasno

Donosi odluku da odgodi ispitivanje žalbe aplikanata koja se odnosi na neizvršenje presude od 23. jula 1993. godine.

Proglašava ostatak aplikacije neprihvatljivim.

T.L. Early
Registrar

Nicolas Bratza
Predsjednik